

WAARDZEGGER

MEI 2022

met o.a. :

- Hoeksche Waard HonderdUit,
- Beschuit met muisjes...
- De Vercierderij
- Interview: *familie Commijs*
- De Sint Anthoniepolder
- HWL-advies Hitsertse Kade
- Stage lopen bij HWL!
- Visie op ruimtelijke ontwikkeling
- en nog meer...

Colofon

Waardzegger is een uitgave van Hoeksche Waards Landschap (HWL), vereniging voor behoud en ontwikkeling van natuur en landschap in de Hoeksche Waard, opgericht in 1973.

Versijnt ieder kwartaal
 ISSN 1389-7454

Jaargang 15 nr. 2, oplage: 1800
 HWL-lidmaatschap € 30,00 per jaar
 IBAN-nr. NL48 INGB 0002 9980 08

Materiaal uit deze uitgave mag alleen voor niet-commercieel gebruik aangewend worden, met bronvermelding.

Ledenadministratie HWL

Postbus 1080
 3260 AB Oud-Beijerland
ledenadministratie@hwl.nl

Natuurbezoekerscentrum Klein Profijt

Zalmpad 11, 3261 MD Oud-Beijerland
 Telefoon: 0186 621 888

Beheerder: Merijn van den Hoogenhoff

kantoor@hwl.nl

Openingstijden:

Dinsdag t/m vrijdag 10.00 – 17.00 uur
 Zaterdag en zondag 12.00 – 17.00 uur

Nationaal Landschap Centrum

Veerweg 1c, 3281 LX Numansdorp
 Vanaf 1 maart 2020 is het NLC tot nader order niet meer geopend voor publiek, behoudens aangekondigde evenementen, lezingen, etc.

Dagelijks bestuur

Thijs Jasperse (voorzitter)
 vacant (secretaris a.i. Ruud Horijon) secretariaat@hwl.nl
 Peter Vos (penningmeester)
www.hwl.nl

Redactie

Piet Schram (opmaak/vormgeving/eindredactie)

Marcus Dekker (tekstcorrectie)

Aad Bruijnzeel (verzending/verspreiding)

waardzegger@hwl.nl

Aanleveren kopij: eind eerste maand van ieder kwartaal, per email, uitsluitend in MS-Word, met zowel tekst als foto's in aparte bijlage, max. 600 woorden en max. 2 foto's per artikel. *De auteur blijft te allen tijde verantwoordelijk voor de inhoud!*

Druk

Quadraat Grafimedia B.V.
Vorbereiding verzending
 HW Werkt

 <https://www.facebook.com/hwlandschap>

 https://twitter.com/HW_Landschap

 <https://www.instagram.com/hoekschewaardslandschap/>

FSC logo

Redactioneel

'Verbinden'. Een werkwoord dat tijdens de laatste ALV 's regelmatig is gevallen en in het Projectplan Hoeksche Waard 50I50 (afgeleid van 1973-2023-2073), voor wat betreft de toekomstvisie voor de Hoeksche Waard, een speerpunt is. Maar wat verstaan we daaronder? Het woordenboek geeft verschillende betekenissen aan 'verbinden'. Maar in dit verband gaat het om HWL (in algemene zin) intern en extern te verbinden, waarbij *'optimaal gebruik wordt gemaakt van aanwezige kennis, creativiteit en betrokkenheid'*, zoals het zo mooi in het projectplan wordt beschreven.

Laat ik me houden bij m.i. de basis van alles: het intern verbinden, de communicatie en samenwerking met enige 10-tallen HWL-werkgroepen. Wat weten de werkgroepen eigenlijk van elkaars activiteiten? Hoeveel werkgroepen werken samen? Sterker nog: wat weten onze leden überhaupt van alle werkgroepen? Als ik kijk hoeveel werkgroepen er (met regelmaat) de moeite nemen om over hun activiteiten verslag te doen in de Waardzegger, is dat ronduit teleurstellend te noemen: zes! De rest van de aangeleverde kopij is op persoonlijke titel of een persbericht. Dé reden dat deze editie dit keer vier bladzijden dunner is dan u inmiddels gewend bent... En wat te denken van de vergrijzing waar we mee te maken hebben binnen de werkgroepen. HWL verjongen is essentieel voor de toekomst; een volgende generatie die gaat meedenken, -doen, -uitdragen en -zorgen voor behoud van de HW! Daarvoor moeten werkgroepen zich vandaag meer manifesteren, jongeren enthousiasmeren, om morgen actieve vrijwilligers binnen te halen.

Voor het intern verbinden - onze circa 1700 leden deelgenoot maken van alle HWL-activiteiten - lijkt mij ons verenigingsmagazine een ideaal middel.

Wat vindt u in deze uitgave?

Te beginnen het bekend stellen van het Projectplan 'Hoeksche Waard 50I50', naar aanleiding van ons 50-jarig jubileum volgend jaar; in de volgende edities van de Waardzegger zullen we daar veelvuldig aandacht aan besteden. De werkgroep Educatie bemiddelde met een naam geven aan een pasgeboren Schotse Hooglander. Dan het verslag van de tweemaal uitgestelde vrijwilligersdag. Fruit&Sap brengt 'De Vercierderij' onder onze aandacht, een bedrijfje dat van 'overtollig fruit' cider maakt. Het gehouden interview is dit keer met de familie Commijs van de gelijknamige melkveehouderij, waar dochter Petra de Hoeksche Zuivel runt. Hoe de Sint Anthoniepolder aan zijn naam komt, kunt u lezen in het daarna komend artikel. Het documentatiecentrum heeft iets met de kikker. Op de middenpagina staat weer de 'natuur centraal' en wordt door werkgroep Natuurfotografie de beide onderwerpen toegelicht. Zoals altijd weet de werkgroep Planten een mooi onderwerp te beschrijven, ditmaal de Huttentut! Vervolgens een weer prachtig beschreven wandeling door 'huiswandelaar' Walther Tempelaars. De enthousiaste stagiaire Merel, presenteert zich in dit blad en geeft aan hoe veelzijdig het is om bij HWL stage te lopen. Het schilderij van Jan mag er weer zijn; een prachtige blik op de Oeverlanden. Achterin deze uitgave de HWL-visie op de ruimtelijke ontwikkeling van de HW, dat deze maand aan de gemeenteraad wordt gepresenteerd door de werkgroep Planologie & Milieu. Ten slotte het verslag van de 31ste ALV die werd gehouden op 17 november jl.

Ter afsluiting wil ik wijzen op de twee cursussen die in juni worden gestart: de beginnerscursus 'waterbiologie' en de minicursus 'dagvlinders voor beginners'. Beide de moeite waard! Veel leesplezier en een heel fijne zomer!

Foto voorpagina:
 Oeverlanden, Strijensas
 Jan Plaisier

Piet

Van de voorzitter...

Welke rol?

Ik heb genoten van de voorjaars ALV en de vrijwilligersdag. Al die gemotiveerde mensen, die ieder vanuit het roemruchte verleden van HWL ergens voor staan.

Een aantal mensen kent elkaar door en door, omdat ze bijvoorbeeld in dezelfde werkgroep zitten. Velen zijn onbekenden voor elkaar. Dat heeft te maken met de structuur waarop HWL is gebouwd. HWL bestaat uit ruim 50 stukjes, bestaande uit meer dan 30 werkgroepen en een aantal, je zou kunnen zeggen, aandachtsgebieden, bijvoorbeeld veiligheid en ledenadministratie. Ieder voelt zich, en terecht, verantwoordelijk voor zijn/haar stukje en dus rol. Toen ik afgelopen maanden vroeg "En waar staat HWL totaal dan voor", werd ik vooral doorverwezen naar de statuten. Daar staan onder het kopje doelstelling mooie en plechtige woorden over behoud van landschap en flora en fauna. Mooi voor in de statuten, maar in de praktijk geeft het hoogstens richting. Geen houvast. Gelukkig hebben we daar op de ledenvergadering van 17 november een goede eerste discussie gehad over wat ons concreet te doen staat voor de komende tijd.

Vervolgens zijn we nu in het tijdperk van de voorbereiding van HWL 50150. De tijdspanne van 1973 (oprichting) via 2023 naar 2073. Zie hierover een artikel elders in deze Waardzegger. We bereiden een ambitieus programma voor samen met partners in natuur behoud en beheer en overheden. De vraag die ik daarbij veel krijg en 'welke rol wil HWL in de toekomst spelen'? Goede vraag. Willen we de activistische aanjager zijn van gewenste ontwikkeling rond natuur en landschap? Of de actieve burgervereniging met

een grote achterban een stevige organisatie die het voortouw neemt bij deze ontwikkelingen? Gaan we dit jaar goed overdenken en besluiten. In beide gevallen hebben we meer samenhang nodig om de kracht die we hebben voldoende te benutten. Dat doen we nu zeker niet. We zijn nu een eilandje met zeer gemotiveerde mensen, die hun eigen eilandje beredden. Op zich goed en ook mooi om te zien dat ieder zo betrokken is. En dat we over bovengenoemde bijeenkomsten zo interactief en in goede gemoede met elkaar spreken. Maar ook duidelijk dat we een aantal zaken anders moeten gaan organiseren waardoor er meer HWL verband ontstaat. Daar is ook veel draagvlak voor zo bleek op een bijeenkomst van werkgroep vertegenwoordigers. Dus gaan we ook dat aanpakken. Dat betekent overigens niet dat we de structuur van HWL gaan veranderen. Die is goed. Wel de manier waarop we het onderling organiseren gaat veranderen. HWL 50150 is een mooie start om de praktijk te gaan brengen.

Ieder een goede zomer toegewenst,

Thijs Jasperse

inhoud

• colofon / redactioneel	2
• Van de voorzitter...	3
• Hoeksche Waard HonderdUit	4
• Beschuit met muisjes...	5
• verslag vrijwilligersdag	6
• de Vercierderij	7
• interview: fam. Gommijns	8-9
• de Sint Anthoniepolder	10
• op de boekentafel	11
• natuur centraal	12-13
• de Huttentut...	14
• de wandeling...	15
• HWL-advies Hitsertse Kade	16
• stage lopen bij HWL!	16
• "Gewoon bijzonder..."	17
• Visie op ruimtelijke ontwikkeling Hoeksche Waard	18-19
• jaarverslag ALV	20
• div. aankondigingen	21
• prikbord	22
• adverteerders	23
• adverteerders	24

Werkgroep Markten zoekt vrijwilligers

Jaarlijks organiseert een kleine werkgroep in NBC Klein Profijt de **Winterfair**. Voor het organiseren en voorbereiden van deze dagen is een kleine groep mensen actief binnen de "werkgroep Markten" en deze zoekt dringend versterking. Bij voldoende versterking is het wellicht dan ook mogelijk het aantal activiteiten uit te breiden, met bijv. een **jeugd**dag, zoals die een paar jaar geleden nog in het NLC werd gehouden. We werken min of meer volgens een draaiboek, maar eigen inbreng bij het organiseren wordt ook gewaardeerd.

Hou je niet van organiseren, maar wil je wel helpen op de dag zelf, dan ben je welkom voor op- en afbouw van de markten of voor hand- en spandiensten op de dag zelf.

Vind je het leuk om iets te organiseren, heb je er aardigheid in om iets letterlijk en figuurlijk op te bouwen en heb je nog wat tijd over of zoek je een nuttige bezigheid als vrijwilliger neem dan contact op met ons via markten@hw.nl

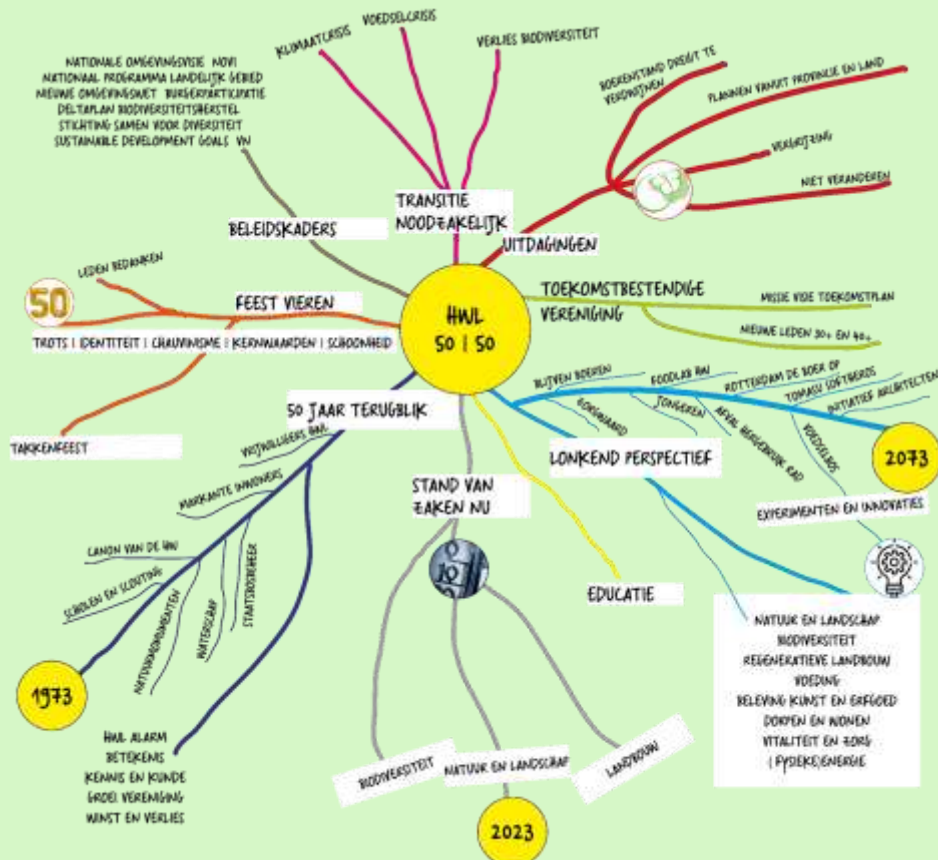

Jeugd' dag in NLC...

Hoeksche Waard HonderdUIT, 1973-2023-2073

René Gomersbach (bestuurslid)

In 2023 bestaat onze vereniging Hoeksche Waards Landschap (HWL) 50 jaar. Een bijzondere mijlpaal die we willen vieren. Vieren met trots en waardering voor alle inzet en betrokkenheid van heel veel leden en vrijwilligers. En voor wat we in en voor de Hoeksche Waard hebben bereikt. Maar het is ook een mijlpaal die uitnodigt om vooruit te kijken naar de volgende 50 jaar.

ten. Daarmee vormden zij een krachtig geluid van burgers en boeren voor behoud van het landschap en karakter van de Hoeksche Waard. En niet zonder resultaat. Die rol van 'burgerparticipatie en belangenbehartiging' heeft de vereniging vandaag nog steeds. Met daarbij een actieve inzet door vrijwilligers bij natuur- en landschapsbeheer.

Deze rol van belangenbehartiging en participatie willen we als vereniging blijven spelen. Daarvoor zijn twee zaken nodig:

- 1) een krachtige en toekomstbestendige vereniging en een uitgesproken visie op de toekomst.
- 2) Deze twee uitdagingen worden nog eens onderstreept door grote ontwikkelingen van vandaag: klimaatcrisis, stikstofcrisis, verlies aan biodiversiteit en knelpunten in de voedselketen. Ontwikkelingen die een visie van ons vragen. Een visie van een sterke vereniging.

Vieren en versterken

Natuurlijk vieren we ons feest zoals dat bij ons past. Met aandacht voor plezier, genieten, mensen in het zonnetje zetten en ook voor inhoud. Naast het feest gaan we ook aan de slag voor een krachtige vereniging, klaar voor de toekomst. En, misschien wel het belangrijkste, we nemen het initiatief voor een 'Lonkend Perspectief Hoeksche Waard 2073'. Een visie die we willen formuleren samen met zoveel mogelijk belanghebbenden, betrokkenen en natuurlijk onze eigen leden. We kijken 50 jaar vooruit naar hoe de Hoeksche Waard er dan uit moet en kan zien. 50 jaar vooruit kijkt heel lang. Maar het is net zolang als 50 jaar terug kijken. We bezien de periode 1973 tot

Een eiland met karakter

De Hoeksche Waard, een eiland onder de rook van Rotterdam. Met eindeloze polders, tegenwind op de fiets. Een belangrijk landbouwgebied. Weidse vergezichten, slechts onderbroken door een dijk, een dorp of een bomerrij. Rust en stilte. De Hoeksche Waard, ruim 32 duizend hectare groot, omringd door water en gevormd door boeren en burgers. Maar vooral ook gevormd door de natuur. Het spel van water en land; grienden, kreken, veen- en kleigebieden. Met akkers, weilanden, boerenbedrijven en 14 dorpen met hun bewoners. De Hoeksche

Waard, een eiland met een eigen(wijs) karakter.

Een sterke vereniging

De Vereniging Hoeksche Waards Landschap is mede opgericht als voortzetting van en door de Actiegroep Hoeksche Waards Alarm. Deze actiegroep streed begin jaren 70 voor behoud van de karakteristieke natuur en landschap van het eiland. Een reactie op vergaande plannen voor stadsontwikkeling, industrie en infrastructuur in de Hoeksche Waard. Leden van de actiegroep roerden zich bij inspraakavonden en organiseerden ludieke protes-

2023; de verhalen van Hoeksche Waard, 2023; De stand van de Hoeksche Waard en 2023 tot 2073; de toekomst van de Hoeksche Waard. Een tijdsspanne van 100 jaar, gezien met overtuiging. Daarom kiezen we voor ons jubileumthema:

Hoeksche Waard
HonderdUIT 1973-2023-2073

Doe mee

Vanuit het bestuur is samen met enkele leden een programmagroep gevormd. Daarnaast een jubileum werkgroep met vertegenwoordigers vanuit de HWL werkgroepen en afdelingen. Voor verschillende activiteiten zoeken we enthousiaste leden, die willen meedenken en meedoen om samen een fantastisch jubileumjaar te maken.

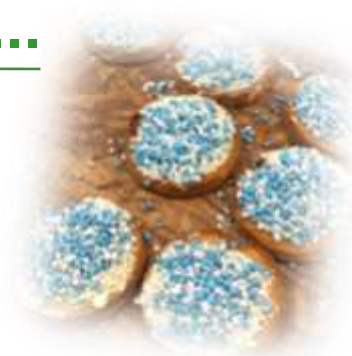
Doe mee aan werkgroepen voor het jubileumfeest, voor een kunstproject, het versterken van de vereniging, borgen en doorgeven van onze kennis, verzamelen van het verhaal van 50 jaar vereniging en Hoeksche Waard, ontwikkelen van de toekomstvisie naar 2073, educatieprojecten en meer.

Ben je geïnteresseerd, heb je ideeën, neem dan vooral contact op via secretariaat@hwl.nl. We staan te popelen om met jullie aan de slag te gaan.

Beschuit met muisjes...

Henk van Noordwijk (wg Jeugd)

Elk jaar komen er zo'n 30 schoolklassen naar het natuurgebied De Staart. Daar is nogal wat te beleven. Eerst krijgen de kinderen een korte introductie op Klein Profijt, waarna we echt de wei ingaan. We ontmoeten daar de mooie Konik paarden (wel 25 meter afstand houden; best lastig voor de paardenmeisjes, waarvan er in elke klas wel een paar zitten!) en natuurlijk de Schotse Hooglanders. De kudde is onlangs ververst en is meestal braaf aan het grazen.

Foto: Jan Plaisier

Nu is er een ongeschreven wet die zegt, dat degene die voor het eerst een kalfje of veulen ontdekt, ook een naam mag verzinnen voor het dier. De beheerders van de kudde hebben zo al heel wat namen mogen geven. Maar wat ook erg leuk is, dat de beheerders (Esther c.s.) zeggen: als er niet lang na de eerste vondst een schoolklas gaat struinen op De Staart, dan is de klas zogenaamd de vinder van het kalf of het veulen. Nou, dat hoef je maar één keer te zeggen tegen de kinderen.

Zo was er onlangs een prachtig zwart stierkalfje geboren. De dinsdag erna kwam groep 8 van de Groen van Prin-

sterschool uit Klaaswaal bij ons struinen op De Staart. Je begrijpt natuurlijk dat een school met de naam GROEN een streepje vóór heeft bij onze natuurvereniging. De leerlingen mochten dus een naam verzinnen voor het jonge stiertje. Grote vreugde alom natuurlijk. Er waren wel wat voorwaarden: zo moest de naam met een A beginnen, omdat de naam van de moeder ook met een A begint (Agnes). Gedurende die ochtend werd er heel wat gediscussieerd over een waardige naam. Ten slotte bleven er vier namen over: Ali, Alfred, Arie en Alex. Degelijke namen, wat je zegt. Eén van de namen moest natuurlijk nog worden goedgekeurd door en voor het Stamboek. Dat gebeur-

de. Zo togen Carla en ik de vrijdag erop naar Klaaswaal, naar groep 8, gewapend met beschuit met muisjes. Daar werd toen, onder zinderende spanning de gekozen naam onthuld. Een oer-Hollandse naam voor een oer-Schotse Hooglander: "Arie".

Na 2 jaar weer een vrijwilligersdag...

Ruud Horijon (bestuurslid)

De jaarlijkse vrijwilligersdag van HWL die traditioneel aan het einde van het knotseizoen wordt gehouden, kon door Coronamaatregelen in 2020 en 2021 niet plaatsvinden.

Nog lang was het spannend of de Coronabeperkingen toch nog roet in het eten zouden gooien, maar begin maart werd duidelijk dat de geplande vrijwilligersdag op 2 april door kon gaan in het NLC.

Het organisatiecomité bestaande uit Cees Mesker, Henk Stapel, Flip Wols en René Gomersbach had een weer een gevarieerd programma opgesteld voor de ca. 80 vrijwilligers die zich hadden aangemeld.

Voorzitter Thijs Jasperse, die als in 2021 verkozen voorzitter zijn eerste vrijwilligersdag mocht openen, presenteerde de plannen van het bestuur voor het 50 jarig jubileum (zie ook elders in dit blad). Daarna werden teams geformeerd om een pub quiz te spelen onder leiding van Tim Jochems, die naast zijn job als terreinbeheerder bij HWL ook een entertainment bedrijf heeft. De leden van het team dat met de winst ging strijken, werden beloond

Winnaars van de pubquiz, met in hun midden quizmaster Tim Jochems...

Drie HWL-ers in het zonnetje met bloemen, v.l.n.r. Robert van Ommen, Lenie van Ommen en Rokus Goudswaard (Ciska van Kralingen en Marion Zondervan ontbreken).

naast de eer beloond met een prachtige medaille (zie foto).

Vast item voor zo'n dag is ook het in het zonnetje zetten van HWL-ers met een grote staaf van dienst die het afgelopen jaar afscheid hebben genomen. Door de bestuursleden werden achtereenvolgens Lenie van Ommen (coördinator werkgroep educatie HW Noord-NBC Klein Profijt), Robert van Ommen (coördinator ICT werkgroep), Marion Zondervan (coördinator werkgroep vlinders en libellen), Rokus Goudswaard (coördinator knotploeg De Klem) en Ciska van Kralingen (ledenadministratie).

Daarna werd de middag besloten met een heerlijk lopend buffet

Kikkertrapje...

De grote tuin van mijn vorige woning leende zich om ons meerdere vijvers te veroorloven; een luxe, maar ook een uitdaging. Ik had er drie! Twee diepe van ca. 60 cm, die onderling wa-

ren verbonden door een ondiepe moerasvijver. Maar hoe hou je het water helder? Eigenlijk ging dat vanzelf. Genoeg (zon)licht zorgde voor voldoende plantengroei, juiste aanplant en af en toe bijvullen, was genoeg. En vooral teveel aan groei eruit halen! Geen filters, alleen een (dompel)pomp om het water van de ene naar de andere vijver te pompen als dat nodig was; zo hoefde ik steeds maar één vijver bij te vullen uit de kraan... Vóór de aanleg had ik al besloten geen vissen te nemen; ik wilde geen gedoe met ziektes, katten en reigers. Daarvoor werd het een eldorado voor kikkers. Ik vond het prachtig om deze te volgen in het voorjaar. Gelukkig sliepen we aan de voorkant, dus hadden alleen de burens last

van gekwaak...

Voor de jonge kikkertjes had ik een kikkertrapje gemaakt; de vijverrand was zo steil en hoog!

PLS

De Vercierderij: bruisende cider uit Rotterdam!

Gaëlle Cagé (wg Fruit & Sap)

Ben je blij met je hoogstam fruitbomen, maar ligt het fruit te rotten op de grond? Je maakt de Vercierderij is er blij mee. Vorig jaar werd Fruit & Sap benaderd door Jorn en Richard. Twee enthousiaste gasten met een uit de hand gelopen, smakelijke hobby. Zij waren op zoek naar appels; *echte* appels wel te verstaan. Appels met smaak voor bruisende cider uit Rotterdam. Hun verhaal.

“Wij, Richard en Jorn zijn de Vercierderij begonnen in onze huiskamer die we als vrienden en huisgenoten met elkaar deelden. Al snel klotste de cider tegen de plinten op en moesten we op zoek naar een grotere en meer geschikte productieruimte. De historische Van Nelle Fabriek zag wel wat in onze wilde ideeën en bood ons een ruimte aan in een van de kelders. Samen met Gin-stokerij Klopman hebben wij deze ruimte omgetoverd tot een gin & cider productieruimte en proeflokaal. Hier kan men vanaf mei 2022 terecht voor heerlijke ambachtelijke gin & cider.

Bij de Vercierderij produceren we cider van overvloedige Nederlandse appels en peren uit lokale hoogstam fruitboom-

gaarden. Ons doel is om mensen te verleiden om eens vaker een glaasje cider te drinken in plaats van de meer gangbare opties zoals bier of wijn. Op die manier hopen we meer mensen kennis te laten maken met de verrassende smaak die deze oude appel- en perenrassen uit Nederland te bieden hebben. Ambachtelijke cider is namelijk niet alleen erg lekker, maar het is ook een product dat thuishoort in Nederland. Wij geloven dat door gebruik te maken van de historische hoogstam fruitboomgaarden in Nederland, de productie van cider een positieve bijdrage levert aan de natuur en onze maatschappij.”

Gelukkig zijn ze er nog en komen er steeds meer: Tuinen met hoogstam fruitbomen. Een goede ontwikkeling. Vaak hebben mensen echter té veel fruit. Daar is nu een oplossing voor!

De Vercierderij komt graag in contact met mensen die fruit ter beschikking hebben en het leuk lijkt om dit terug te zien en te proeven in de vorm van cider. Wil je gewoon een extra zakcentje verdienen, dan kan dat natuurlijk ook! Er zijn verschillende mogelijkheden om fruit aan te bieden:

- Zelf geplukt en afgeleverd in bij De Vercierderij: €0.50 per kilo of 10 kilo fruit = 0.5 liter cider
- Zelf geplukt, opgehaald door De Vercierderij: €0.40 per kilo of 12.5 kilo fruit = 0.5 liter cider
- Geplukt door De Vercierderij en opgehaald: €0.25 per kilo of 20 kilo fruit = 0.5 liter cider

Ook mispels, pruimen of andere vruchten zijn welkom.

“De Vercierderij maakt smaakvolle cider met oog op mens, cultuur en natuur. Met een berg aan positieve energie gaan we je laten zien dat er zó veel meer achter dat ‘gewone’ appeltje zit. We gaan samen op avontuur naar een vruchtbare toekomst.”

Contact: Vercierderij@gmail.com

Jorn Meinderts: 06 - 31958231

Richard Fokker: 06 - 23190889

www.vercierderij.nl

Volg onze ontwikkelingen op Instagram!

foto: De Vercierderij

De Vercierderij: gezellig plukken voor bruisende cider...

De Sloot in!

In juni is een **beginnerscursus waterbiologie** gepland! Het programma ziet er als volgt uit:

- **Di 14 juni.** Inleiding en macrofauna
- **Do 16 juni.** Waterplanten en gewervelden in de sloot
- **Di 21 juni.** Vissen, implementatie visonderzoek, vissenquiz
- **Do 23 juni.** Avondexcursie Groot Koninkrijk

Aanvang alle avonden: 19.30 uur

Locatie: vooralsnog in de bovenzaal van het NLC, Veerweg 1c, 3281 LX, Numansdorp

Kosten: € 10,00 voor leden, € 15,00 niet leden, te voldoen op de eerste bijeenkomst

Opgeven bij: HWL of via aquatischhwl@gmail.com

Buiten het gezichtsveld...

Tekst en foto's: Els van Gemeren

Sinds kort hebben we een nieuwe adverteerder voor ons magazine, de Waardzegger. Tijd om kennis te maken met De Hoeksche Zuivel en Melkveebedrijf Commijs aan de Zwanegatsedijk 1a te Maasdam.

Volgende generatie van Melkveehouderij Commijs zet in op Hoeksche Zuivel

De 25-jarige dochter Petra Commijs - studierend Dier- en Veehouderij in Dronten - heeft de studie even op een laag pitje gezet. Oorzaak; het runnen van Hoeksche Zuivel neemt veel tijd in beslag. Ook ontstond het idee om de consument met het hele productieproces kennis te laten maken, want er is gebleken dat daar veel belangstelling voor is.

We ontmoetten elkaar in de nieuwe winkel op het erf, waar nog volop wordt bestraat, maar de sfeer is er niet minder om. Moeder Heleen staat achter de toonbank en vader Arie heeft ook even tijd om binnen te lopen. Broer Jan is in de buurt.

Vader en moeder Commijs zijn als 2de generatie ingetrouwd op boerderij Vee-lust in 1995. Omdat de grond van de Sint Anthoniepolder zwaar en moeilijk te betelen, is zijn er veel veehouderij-bedrijven. De semibungalow van de ouders van Heleen de familie In 't Veld is in 1976 los van de grote schuren gebouwd.

Het ruime aantal zwart- en roodbonte koeien en het jongvee grazen nu in de wei en genieten van de zomerse buitenlucht. In de winter tot april staan ze in de stal. Oudste zoon Jan is de boer in spe en verzorgt het grazende volk met veel plezier. Het belangrijkste ingrediënt van Streek-

meester Hoeksche Zuivel is tenslotte melk. Petra heeft het opgroeien op de boerderij altijd heerlijk gevonden. Na de havo volgde ze in Rotterdam een studie waarvan na een paar maanden bleek dat dit het toch niet was en werkte het studiejaar uit op de boerderij. Daarna volgde de huidige studie in Dronten. In 2015 is er een nieuwe ligboxenstal gebouwd naar de normen van Maatlat duurzame veehouderij. Hierbij staat dierwelzijn, duurzaamheid en milieu centraal. Grote ligboxen gevuld met zand en doek eroverheen. Het regenwater wordt opgevangen en de roosters zijn emissie arm. Dit betekent dat de am-

Het nieuwe complex aan de Zwanegatsedijk van de familie Commijs, met uiterst links de winkel met terras en zitjes op de grote grasweide...

De familie Commijs compleet, met linksachter dochter Petra, linksvoor zoon Jan, rechtsvoor vader Arie en daarachter moeder Heleen.

Foto: Famiel Commijs

Het uitgebreide assortiment in de nieuwe winkel...

Het uitzicht vanaf het vernieuwde terras rond de winkel is ronduit fantastisch...

moniakuitstoot wordt gereduceerd. Er zijn ook brede looppaden in de stal. Het melken wordt inmiddels automatisch gedaan met 2 melkrobots. Tot enkele jaren geleden lag de volledige focus op het melkveebedrijf en het uitleveren van rauwe melk.

“Wij werken met heel veel plezier geen enkele dag is hetzelfde. We zijn een echt familiebedrijf waar we trots op zijn”, aldus Heleen. “Je partner moet dezelfde passie hebben”. Dat kan Heleen weten en Arie beamen, want zij ontmoetten elkaar op de boerderij van zijn vader in Rijsoord, toen Heleen er kwam voor het monsteren van de melk. Verleden tijd! *“We boffen dat twee van de drie kinderen besmet zijn met het virus voor de boerderij en dat hun partners er ook positief instaan”,* onderstreept Heleen daarom.

Inmiddels maken de leden van dit familiebedrijf van de zuivel met liefde voor de koeien, overheerlijke zuivelproducten, zoals melk, boter, karnemelk, yoghurt en ijs. Alles ambachtelijk

bereid en in diverse smaken. (Ik kan het weten want vorig jaar waren onze kleinkinderen aan het logeren en hebben we het Hoeksche ijs al ontdekt. EvG)

Rond Pasen dit jaar werd de nieuwe productiehal in gebruik genomen. We zien de efficiëncyslag in vergelijking met de oude hal door het deels of volledig automatiseren van etikettering en afvullen. En er is flink verduurzaamd. Met het hergebruiken van koelwater, elektrisch verwarmen en gebruik van zonnepanelen is de productielocatie bijna energieneutraal.

Petra: *“In onze nieuwe winkel is ons huidige assortiment flink uitgebreid. Naast zuivel en ijs kunnen bezoekers jam, honing, mosterd, kaas, chocolade, sappen, quinoa en zoete aardappelen uit de Hoeksche Waard kopen. Met de opening van de winkel is ook het ijsseizoen van start gegaan. De melktap op de hoek van de stal is 24 uur p.d. te gebruiken. Met deze winkel draagt Hoeksche Zuivel bij aan de kor-*

te keten ambities van Foodlab HW. We organiseren rondleidingen met uitleg en ook de kinderen worden niet vergeten natuurlijk. Het is waardevol om van dichtbij te zien waar ons voedsel vandaan komt en dat we de afstand tussen boer en consument verkleinen. Let op ons logo in de vorm van ons eiland”.

Vanaf 20-2-2022

De volgende nieuwe leden heten we hartelijk welkom!

Mira Hardenbol
Irene Lathouwers
Annemarie den Dekker
H.E. de Jong
Dhr/Mevr. Van Dam
Leontine van Unen
Frits Zeemeijer
Lisa Solleveld

Oud-Beijerland
Oud-Beijerland
Numansdorp
Maasdam
Strijen
Heineoord
Puttershoek
Strijen

Mevr. A.M.J. Zirkzee
A. Leenheer
Marjolijn Bakker van Heeswijk
J.N. Klootra
Jos Bodewus
Marcel Bijl
Isa van der Wilt

Goudswaard
Oud-Beijerland
Numansdorp
Puttershoek
Den Haag
Puttershoek
Westmaas

De Sint Anthoniepolder

Els van Gemenen

In 2011 hadden we met de gidsen in opleiding een excursie naar de Sint Anthoniepolder. Zo'n excursie werd voorbereid en verslag van gemaakt door de desbetreffende gids. Bij deze was dat Ruud Polderman, nu een fervent vogelaar van de uilenwerkgroep. Een beperkte weergave.

Hoe kwam De Polder aan zijn naam?

De Sint Anthoniepolder, een zgn. ringpolder, is rond 1358 ingepolderd en is de oudste polder in de Hoeksche Waard. Huygo Duckinck, schout van Dordrecht en dijkgraaf van de Grootte Waard, kreeg in 1357 van vrouwe Aleid van Strijen toestemming om een "corenland" te bedijken. Het Heer Huygenland / Sint Anthoniepolder was een gebied grenzend aan de Grootte of Zuid-Hollandsche Waard. De bochten en knikken in de dijken verhogen de belevingswaarde van het landschap en verraden de werkwijze in de tijd van bedijking. Zij zijn het gevolg van het menselijk streven om zoveel mogelijk voor de landbouw geschikte natuurlijk aangewassen gronden te bedijken. Aan de thans geheten Binnenmaas werd ook het kleine dorpje Sint Anthonie-Polder gesticht. Het is ook (met de polder Oud Bonaventura) de enige polder die niet overstroomd raakte tijdens de Sint Elisabethsvloed van 1421 en overgebleven van de toenmalige Grootte Waard.

De polder wordt omsloten door de Polderdijk, Gatsedijk, Zuiddijk en Zwa-

negatsedijk en is ong. 400 ha groot. Het betreft agrarisch gebied, doorsneden met een restant van een kreek. Omstreeks 1550 stonden er ongeveer 40 huizen. De toenmalige schoolmeester had ook talrijke nevenbaantjes als voorlezer, voorzanger, lijkbidder, kloklouder, doodgraver, bewaarder der doodskleden en stovenzetter.

De monniken van de Broederschap van de Heilige Anthonius uit Dordrecht waren in 1357 bij de bedijking van Sint Anthoniepolder betrokken. Rond 1400 brak er een (vee)pestepidemie uit in de streek. Het kerkje van Sint Anthoniepolder, dat nog steeds op een terp staat, is toen gewijd aan de Sint Anthonius van Egypte, de beschermheilige tegen besmettelijke ziekten van mensen en vee. Anthonius (251–356) was een kluisenaar en de stichter van het kloosterwezen. In de late Middeleeuwen werd hij in de Nederlanden vaak vereerd, afgebeeld en vernoemd, omdat hij de patroon tegen de pest was. Ook de Broederschap uit Dordrecht was naar hem genoemd. Bekend is dat de monniken van de broederschap een rol bij de bedijking van Sint Anthoniepolder speelden.

Het kerkje van Sint Anthoniepolder (Polderdijk 67, Maasdam)

Het kerkje is gebouwd tussen 1300 en 1400 en is het oudste gebouw in de Hoeksche Waard, dus gebouwd vóór de Sint Elisabethsvloed in 1421. De toren in Romaanse stijl dateert uit 1375 en is een overblijfsel van een eerder kerkgebouw op deze plaats. Compacte en gedrongen bouw van de toren, met rondbogen die de gesloten muurvlakken versieren, is kenmerkend voor de Romaanse bouwstijl. De toren, eigendom van de gemeente Binnenmaas, heeft een klok met Latijns opschrift: "De doden beween ik, de pest verdrijf ik, de feesten luister ik op. In het jaar van onze Heere 1436 heeft Gerrit Buitendijk mij gemaakt". Deze klok was in WOII door de Duitsers ingescheept om omgesmolten te worden voor oorlogsmaterieel. Het bewuste schip is in de toenmalige Zuiderzee echter tot zinken gebracht, en na de oorlog kon de klok teruggeplaatst worden in de toren.

Het kerkgebouw in Vroeg-Gotische stijl is wat later tegen de toren aangebouwd en vervolgens enkele malen vergroot.

Kenmerkend voor de Gotiek is de hogere, slanke bouw en het doorbreken van de muurvlakken met grote hoge vensters voor veel lichtinval.

De ligging op een terp heeft het kerkgebouw en de toren tijdens de grote overstromingen behouden voor het nageslacht.

Tot de hervorming in 1559 hoorde de kerk bij het Bisdom Luik en was gewijd aan de Heilige Anthonius de Grootte, de beschermheilige tegen de pest en andere besmettelijke ziekten van mensen en vee, vandaar de naam. Het was ook de kerk van de monniken die de eerste polders ontgonnen hebben. De eerste hervormde predikant stond hier in 1573 op de kansel. Rond de vorige eeuwwisseling was de vader van Annie M.G. Schmidt hier negen jaar predikant. Het interieur (met verschillende authentieke en waardevolle elementen) is waard bezichtigd te worden. Na de hervorming werd in 1614

Lees verder op pagina 13

Op de boekentafel in het documentatiecentrum...

Petra Kleinendorst (documentatiecentrum)

De kikker in de Vliet

Op het moment dat ik dit stukje schrijf is het Paasmaandag, prachtig weer en hebben we net een stukje met de sloep over de Vliet naar de Binnenmaas gevaren. We hebben een elektrisch bootje, heel leuk, want het is zo stil dat de futen pas op het laatste moment door hebben dat je er aan komt. In de loop der jaren hebben we een heel aantal zoekkaarten op de boot verzameld. Zoekkaarten over van alles wat je op en langs het water tegen kunt komen: insecten, waterplanten, vlinders, watervogels. Maar nu zag ik niet alleen een paar visdiefjes, maar ook vissen (welke?) die tussen het riet aan het paaien waren en warempel een kikker die de Vliet over zwom...

Kikkers, daar weet ik nou helemaal niks van. Ze kwaken 's nachts alsof ze net onder je slaapkamerraam zitten en af en toe zie ik een klein kikkertje van de dijk af huppelen.

In het documentatiecentrum heb ik ontdekt dat er niet alleen maar kikkers in de sloot zitten, maar dat het barstensvol andere beestjes zit.

Het boek "Zoetwaterleven van Noordwest-Europa" is een handzaam naslagwerkje verdeeld over algen, planten, insecten, slakken, vissen en o ja, op het laatst ook nog wat kikkers. Ik noem deze onderverdeling in mijn eigen woorden, er zijn véél meer soorten.

Het boek "Vijver, sloot en plas" is een soortgelijk boek, maar leest makkelijker doordat er in kleine verhaaltjes over verteld wordt in plaats

van een kale opsomming.

"Sloten, Ecologisch functioneren en beheer" gaat, zoals de titel al zegt, dieper in op het hoe, wat en waarom van sloten.

En als laatste is er het boek "Waterwereld", met stukjes over zoet water, zout water, stilstaand water en stromend water, zand, kiezel en rots. Hier staan op iedere bladzijde kleine proefjes om zelf te doen, maar ik denk wel dat je deze proefjes moet doen met iemand die al wat kennis heeft van het waterleven.

Wilt u wat meer weten over het waterleven? Er is een actieve aquatische werkgroep bij het HWL.

U kunt ook op de website van Rapon.nl (natuurbescherming van reptielen, amfibieën, vissen en hun leefgebieden) meer te weten komen over het waterleven. Na een beetje zoeken (soorten, herkenning) heb ik zelfs een zoekkaart over amfibieën (kikkers, padden en salamanders) kunnen vinden. Deze ligt nu ook in mijn bootje.

een eiken kansel gebouwd.

Er zijn nog een paar oude bijbels van begin 1600 bewaard gebleven, evenals een aantal uit deze periode stammen de grafzerken.

Tussen 1980 en 1985 is de kerk in zijn geheel grondig gerestaureerd.

De Poldersche of Anthonyomolen.

(Polderdijk 25, Maasdam)

Bij De Poldersche of Anthonyomolen in de buurtschap Sint Anthoniepolder bent u van harte welkom. Molenaar Gerrit Knol vertelt met veel plezier over de geschiedenis van deze windwatermolen die dateert uit 1749 en hoe hij werkt. Uniek aan deze ronde stenen grondzeiler is dat de kapconstructie

met onder meer voeghouten, windpeluw en lange spruit en andere onderdelen van geklonken ijzer zijn. De molens in Binnenmaas zijn eigendom van de Stichting Molens Binnenmaas die in 1992 is opgericht.

Al in 1514 stond op deze plaats een molen die er voor zorgde dat de bewoners droge voeten hielden en dat "de Polder" geschikt bleef om landbouw in te bedrijven. Het is aannemelijk dat de Sint Anthoniepolder één van de oudste windbemalen polders van Nederland is. In 1749 is een toen bouwvallige wipwatermolen gesloopt en vervangen door deze ronde stenen grondzeiler, die nu nog steeds te bewonderen valt. De molenaars van watermolens waren

in dienst van het polderbestuur (tegenwoordig opgegaan in het waterschap) en woonden aanvankelijk in de molen. De oorspronkelijke molenaarswoning is hier nog aanwezig, als laatste bewoond door de familie Verrijp. Sinds 1992 is de molen eigendom van de Stichting Molens Binnenmaas.

De molen is gerestaureerd in 2008 en verkeert in uitstekende staat. Deze poldermolen heeft de functie van reserve gemaal voor St. Anthoniepolder en het Oudeland van Strijen, als het elektrische gemaal, een volautomatisch vijzelgemaal, het niet aankan. Het overtollige water uit die polders wordt uitgeslagen op de Binnenmaas.

Waardzegger laat of geheel niet ontvangen?

Melden bij Aad Bruijnzeel via waardzegger@hwl.nl en wij proberen dit zo spoedig mogelijk te herstellen.

Koeien in de Oeverlanden, Jannie Dam

Technische gegevens**Diafragma:**

F8

Brandpuntsafstand:

120mm

Belichtingstijd:

1/1600 sec

ISO:

3200

Camera:

Ricoh Pentax K-1

Objectief:

ND Pentax DA

55-300mm

Het onderwerp

We kennen het “gouden uurtje” en het “blauwe uurtje”.

Beide zijn mooie momenten om te fotograferen en in combinatie met grondmist krijg je nog meer sfeer in de foto.

Het gouden uurtje is de periode na zonsopkomst of vóór zonsondergang, waarin veel indirect zonlicht is. Afhankelijk van de omstandigheden levert dit zacht, warm licht op.

Het blauwe uurtje is een periode waarbij de lucht tijdens de schemering een helder blauwe kleur krijgt. Zodra de zon onder de horizon verdwijnt, is het rode licht het eerste dat niet meer weet door te dringen, terwijl blauw licht dat langer kan. Hoewel er wordt gesproken over het “blauwe uurtje” duurt het in werkelijkheid veel korter.

Wanneer de lucht flink afkoelt, net voor zonsondergang, heb je de meeste kans dat je grondmist ziet op laag gelegen weilanden. En dicht bij water kan het ook zomaar opkomen. De mistflarden, ook wel oude wieven of koeienpotenmist genoemd, die door de zachte wind verplaatst worden, geven een mysterieus beeld.

Er zijn verschillende apps, waarmee je precies kunt uitzoeken wanneer het gouden of het blauwe uurtje op jouw locatie is. Zelf gebruik ik de “golden hour calculator” app.

Het maken

Die avond liep ik in “de Oeverlanden” richting trekpontje, rechts daarvan ligt een laag gelegen weilandje waar koeien grazen.

Ik heb verschillende plaatselijke plekjes, in mijn directe omgeving van Strijen, waar ik snel ben om te fotograferen. Dat heeft als voordeel dat je het gebied goed kent en weet hoe het daar is onder verschillende weersomstandigheden.

Bij foto’s met lange sluitertijden is het handig een statief te gebruiken. “Live view” is aan te raden, dat helpt bij het maken van de compositie en het laat je het totale beeld zien dat je gaat vastleggen.

De koeien op de voorgrond maken het plaatje compleet.

Die avond was ik op het juiste tijdstip op de juiste plaats!

Oeverzwaluwen, Joke Boerlage

Technische gegevens

Diafragma:
F4

Brandpuntsafstand:
Ca. 215 mm

Belichtingstijd:
1/1000 sec

ISO:
800

Camera:
Sony RX10 M4
(bridge-camera)

Het onderwerp

Oeverzwaluwen zijn kolonievogels die vanaf eind maart arriveren uit Afrika. Ze zijn ongeveer 13 cm groot en graven nestgangen tot wel een meter diepte, met aan het eind een nesthol in zandwanden. Die wanden kunnen steile, zandige oevers zijn langs rivieren en sloten of speciaal aangelegde oeverzwaluwwallen.

In mei begint het broedseizoen en in juni zitten de jongen van de eerste leg in de hollen. Dat is dan ook de tijd om de bezette nesthollen van de oeverzwaluwen te tellen. De aantallen nesten kunnen behoorlijk fluctueren. In 2021 waren er in de Hoeksche Waard 329 bezette oeverzwaluwnesten, verdeeld over 6 kolonies, terwijl in het topjaar 2011 er 1094 nesten waren, verdeeld over 3 kolonies. De kolonie van de Oeverlanden telde toen 759(!) bewoonde nesten.

In de zomer gaan de uitgevlogen jongen zwerven en slapen in groepen in het riet, voordat ze naar Afrika vertrekken.

Het maken

In het Oudeland startten in 2020 oeverzwaluwen met het graven van nesten in de oevers van een sloot en vanachter de kijkwand konden die activiteiten zonder verstoring van de vogels geobserveerd en gefotografeerd worden. Bij vogelfotografie is het een kwestie van tijd nemen en genieten van wat je ziet.

Op deze foto zijn de vogels volop bezig met de nesten. Sommige vogels moesten nog beginnen en andere waren al een eind onderweg. I.v.m. de afstand is de zoomlens ingesteld op telestand. Vanwege de snelle sluitertijd die nodig was voor de vliegende vogels moest de ISO omhoog en is het diafragma zo laag mogelijk gehouden. Deze foto is eind april gemaakt tijdens de bouw van de nesten. Bij het uitkomen van deze Waardzegger zitten er jongen in de nesten en vliegen de ouders volop om genoeg insecten te verzamelen voor de hongerige kleintjes. Het moment om naar oeverzwaluwen te gaan kijken!

De Huttentut...

Len Korevaar-Offers (wg Planten)

In april was het 25 jaar geleden, dat we met de plantenwerkgroep de Huttentut vonden. Het was in de berm van de N217, tussen Maasdam en 's-Gravendeel, waar een parkeerplaats is bij een grote Treurwilg. Ik denk, dat iedereen die plek wel kent. We hebben in 1997 dat gebied geïnventariseerd.

Huttentut

Camelina sativa, ook wel Dederzaad, Vlasdobber of Vlasdotter

Op de eerste avond in april vonden we de kiemplant van een voor ons onbekende plant. We dachten even aan Vlas. Zes weken later zou ik met vakantie gaan en ik ging nog eens kijken naar dat groene plantje. Ik verwachtte misschien het lila-blauw van het Vlas te zien, maar tot mijn verbazing zag ik een Gele kruisbloem. Niet groot en ook al hauwtjes van uitgebloeide bloemen. Ik maakte er een paar foto's van. In die tijd waren dat nog dia's en je zag pas veel later of de foto geslaagd was. Thuisgekomen ging ik determineren en kwam uit op de Huttentut. Nooit van gehoord. Na overleg met anderen moest het echt de Huttentut zijn.

Huttentut is een van de oudste cultuurgewassen in Nederland en werd al ruim 3000 jaar geleden geteeld. Op arme grond. Het is een eenjarige plant, die rijk is aan nectar en wilde bijen aantrekt. Het gewas werd op "raatakkers" geteeld. Dit zijn kleine vierkante akkers van ongeveer 35m bij 35m. Dit akkerbouwsysteem is van de late bronstijd tot in de Romeinse tijd in gebruik geweest. Het kreeg de naam raatakker vanwege de honingraatstructuur.

De Huttentut werd vroeger verbouwd om zijn oliehoudende zaad. Net als Raapzaad, Koolzaad van dezelfde plantenfamilie. Ook Vlas werd op die akkers geteeld. De Hoeksche Waard was beroemd om zijn Vlas. De zaden van Vlas en Huttentut lijken erg op elkaar en daardoor konden ze als zaad moeilijk uit elkaar gehouden worden.

Er ontstond zelfs een Vlashuttentut, die als "onkruid" tussen het Vlas groeide. Later in de vorige eeuw kon dit, toen de zaadschoning opkwam, beter gescheiden worden. Uit de zaden werd olie geperst, die ook als lampolie gebruikt werd. Van de stengels die overbleven, werden bezems gemaakt.

Tegenwoordig zijn er biologische boeren in Brabant en ook in Rhoon, die Huttentut verbouwen, waar ze zelf olie uit persen, de Huttentutolie. Het schijnt heel welriekend te zijn, smakelijk, als dressing, en ook in cosmetisch opzicht aantrekkelijk. Goed voor iedere huid. En gezond! Rijk aan omega 3 en 6 vetzuren.

Waar de naam vandaan komt, heb ik niet kunnen ontdekken. Met de plantenwerkgroep zijn we de Huttentut voor zover we weten niet meer tegen gekomen.

HWL - ACTIVITEITEN 2022

dinsdag 14 juni start "beginnerscursus Waterbiologie"
19.30 uur
NLC, Veerweg 1c, 3281 LX Numansdorp
Verdere details op blz. 7

donderdag 7 juli minicursus "Dagvlinders voor beginners"
19.30 - 22.00 uur
Klein Profijt, Zalmpad 11, 3261 MD Oud-Beijerland
Verdere details op blz. 21

vrijdag 19 t/m 31ste oeverloop
zondag 21 aug Dagelijks verzamelen bij Klein Profijt (details hwil.nl)

De wandeling...

Dinsdag 12 april, 13.10 uur. Ik voel en zie de zomerse zon en ga op pad. Het wordt een omgekeerde hartstocht. Een paar jaar geleden liepen we die om geld voor de Hartstichting te verdienen. Toen waren het windvlagen en hoosbuien waar we tegen moesten vechten. Nu mag ik vooral genieten.

Ik loop naar de Kaai in Strijen. De 'huiskamer' is weer volledig. De schemerlampen zijn teruggeplaatst. De fontein klatert. De sluis toont zich op zijn mooist. Het huis van de tandarts is weer gaaf. Een nieuw terras van de "Happas en tapas express" siert de hoek met de Kerkstraat. Ik daal de Boskade af. Dat gaat goed te voet. Links, achter de panden van de Boompjesstraat, staan nog oude overblijfselen. Een stenen schuur met houten deurtje bijvoorbeeld. De Nieuwe Haven toont zich van zijn mooiste kant. Door-kijkjes naar de toren van de Lambertuskkerk zijn altijd de moeite waard om digitaal vast te leggen. Ik zoom in op kerkklok. Het is 13.28 uur. Nee, zegt mijn camera, het is 13.38 uur. Mij maakt het niets uit, ik heb alle tijd.

Op mijn gemak bestijg ik de trap naar de Leeuwerikstraat. Op de brug maak ik een plaatje van de Nieuwe Haven. Er zit rechts een visser verscholen achter het riet. Vanwege privacy zoom ik wat verder naar het noorden in. Dan daal ik de trap naar het schelpaad af. Het bord van het Gedenkbos Strijen staat er mooi bij. Dat doet mijn hart goed, want ik ben secretaris van de Stichting. Het wordt nu wel echt warm. Dus tijd om een bankje op te zoeken. De jas gaat in de tas.

Bij het gemaal kies ik voor het graspad naar de hut waar je verborgen voor vogelooijers al die gevleugelde vrienden kan bekijken. Een vrouw komt mij tegemoet. We maken een praatje. Ze heeft een camera met een lange lens. Cadeau van haar man vertelt ze. Ik vraag of ze nog mooie opnames heeft kunnen maken. Het was rustig, de vogels zwommen wat of zaten in het gras. Perfecte omstandigheden voor mij om het ook eens te proberen. Mijn telelensje zonder stabilisatie krijgt steun van het hout van de hut. Ik ben

tevreden. Verder maar weer. De Nieuwe Haven heet na het kerkhof De Keene, aldus Google maps.

Ik zie iets vreemds in het grasland naar de Keizersdijk. Iemand staat te zwaaien lijkt het. Met telelens bekeken blijkt het een aangeklede pop te zijn die aan een paal is vastgesnoerd.

Een menselijker versie van een vogelverschriker. Ik loop door naar de Molenweg die ik loop richting Oudendijk. Het is hier overal verboden, want kwetsbaar, gebied. De voetafdrukken die ik hier heb achtergelaten, zijn te talrijk om te verzamelen. Bij de Kartbaan rijdt een terreinwagen met boswachter achter mij en komt eenzelfde exemplaar inclusief boswachter me tegemoet. Ik wijk voor ze uit maar ze beginnen gezellig met elkaar te converseren. Op de Hoekseweg aangekomen kies ik voor het westen. Het fietspad lijkt eindeloos. Ik zet de vaart erin en laat mijn gedachten te paard gaan.

Op tv is een nieuwe trend waarneembaar. Bekende Nederlanders praten vrijuit over de dood. Zoals Harry de Winter in zijn allerlaatste "Wintertijd". Hij laat zich interviewen door Jeroen Pauw. Zijn ogen tranen bij het lied van Alex de Roeka: "De schommel van de liefde". Ik heb de tekst opgezocht. De meermaals herhaalde regels: "Het is de schommel van de liefde, de troon van het verbond. / Het levenslange heen en weer tussen de wolken en de grond", is de kern. Het doet mij denken aan: "Himmelhoch jauchzend und zum Tode betrübt". Dit citaat van de Duitse dichter Goethe is kenmerkend voor de romantische geestesgesteldheid van bohemians. De naam van Dylan Thomas duikt in mij op. In 1965 werd Pierre Janssen directeur van de Rotterdamse Academie voor beeldende kunsten. Hij bekeek mijn werk en ik mocht mijn talent op de Academie gaan ontwikkelen. Pierre was beroemd door zijn tv-programma "Kunstgrepen". Hij kon beeldend vertellen. Ik herinner mij een kerstviering, waarin hij voorlas uit "A Child's Christmas in Wales", van de Welshe dichter Dylan Thomas (1914-1953). Het is proza met een grote poëtische insteek. Maar genoeg hierover.

Het eind van de Hoekseweg is bereikt. Ik ga nu even rusten op een bankje. Tegenover mij zie ik een mooie hoeve:

Reinestyn. Na tien minuten ga ik weer op pad. Op de hoek met de Oudendijk maak ik een plaatje van de poel met bomen. Ik zie een voor mij nieuw bord van "wandelaroute netwerk". Kijk daar hou ik van. De rode luiken van een schuur trekken mijn aandacht. Evenals een wilg met een bijzondere stam. Vanuit de hoogte kijk ik uit op een slingerende sloot.

De oude school schuift voorbij. Dan zie ik twee enorme varkens. Sierduiven begroeten mij. Paarden en lammetjes verlevendigen de zijkanten van de Oudendijk. Ik kom bij het huis van Arie. Hij houdt nog steeds duiven. Ik maak een praatje met zijn vrouw Toos, die in het zonnetje een boek leest. Ze is twee jaar geleden met Arie getrouwd. We hebben het over duiven, over de imker, over wandelen. Zij wordt enthousiast als ik over de Camino naar Santiago vertel. Dat zou zij ook graag willen. In Oostenrijk heeft zij bergwandelingen gemaakt en in hutten zij aan zij met wildvreemden geslapen. Ik zeg Toos gedag en ga verder naar de Bovenweg.

Op het kruispunt met de Oude Klemse-dijk ga ik op het bankje wat uitrusten en stop ik de camera in de rugzak. Ik kijk naar de boerderij van Martin. Ik heb hem geholpen het hooi in de schuur te stouwen. Ouderwets, met een ladder tegen de gevel en door een klein deurtje naar de hooizolder. Hij is onlangs overleden. Vervolgens gaat mijn blik naar de paarden van AP. Mijn kleindochter heeft er paardrijles gekregen. Ze zat ook op de circuschool en was heel behendig met jongleren. Dan zag je de jongleerkegels in de lucht cirkelen terwijl ze in evenwicht moest balanceren op een grote bal. Dat wilde ze ook wel eens staand op de rug van een paard doen.

Tot slot kijk ik naar mijn oude huis. We hadden kippen, konijnen, geiten, lammetjes en een ransuil. Een biologieleerbaar heeft dagenlang op de loer gelegen om foto's te maken en uilenballen te verzamelen voor zijn lessen. Uitgerust ga ik de Bovenweg op. Een haas schiet twee meter voor mijn voeten de wei in. Het is een mooie middag geweest. Om kwart over zes ben ik thuis na 16 km stappen.

Walther Tempelaars

HWL adviseert over ontwikkeling Hitsertse Kade (persbericht)

Foto: AD (Jeffrey Groeneweg)

De Vereniging Hoekschewaards Landschap (HWL) heeft lokale politieke partijen opgeroepen om bij de ontwikkeling van de Hitsertse Kade bij Zuid-Beijerland rekening te houden met natuur, educatie en recreatie. De gemeente Hoeksche Waard is sinds kort eigenaar van de grond rondom deze recreatieve plek aan het Haringvliet. De aankoop geeft de gemeente de mogelijkheid regie te gaan voeren over het gebruik en de ontwikkeling van "De Kaai", zoals deze plaatselijk bekend staat. HWL adviseert de gemeente drie functies te ontwikkelen of te verbeteren, te weten: natuur, educatie en recreatie.

In het oosten grenst De Kaai aan een stukje Natura 2000-gebied, een graslandje dat er een beetje verloren bij ligt. Dit graslandje (oud stukje grasgors) kan veranderd worden in een met het Haringvliet verbonden getijdenmoerasje. Idealiter komen er wat geulen en een wat diepere poel. Het geheel wordt zo aangelegd dat het voor schoolklassen goed toegankelijk is voor het doen van onderzoek aan water en waterleven. De poel is zo diep, dat deze ook water blijft voeren als het restgetij van het Haringvliet wegens lage waterstanden het gebied niet in kan. Het bestaande bomenbestand kan stapsgewijs interessanter en veelsoortiger gemaakt worden, zodat ook daar natuuronderwijs buiten de klas en los van het computerscherm gegeven kan worden. Als schoolklassen er toch zijn, kan eventueel gelijk aangespoelde rommel geruimd worden. "Doe mee, verlos de zee", ook in de Hoeksche Waard. Voor gezinnen met kinderen zou een klein en goed beheersbaar strandje een uitkomst zijn. Jarenlang wordt het ontbreken daarvan als een gemis ervaren. Uiteraard wordt het geheel goed beveiligd met een boeienlijn. Door de realisatie van dit alles kan "De Kaai" tot in lengte van dagen een geliefd en waardevol plekje blijven voor de lokale gebruiker. Een al dan niet jaarrond aanwezige laagdrempelige horecavoorziening kan de zaak compleet maken.

Stage lopen bij HWL!

Tekst en Foto's Merel Nelemans

Mijn naam is Merel Nelemans (20) en sinds begin februari loop ik met veel plezier stage bij HWL. Met veel vrijwilligers heb ik al kennis mogen maken en andere hoop ik binnenkort te ontmoeten. Wie ik ben, wat ik doe en waarom, lees je op deze pagina!

Wie ben ik?

Buitenaf, in Heijninge, ben ik opgegroeid op het platteland. Van jongs af aan houd ik me al bezig met planten en dieren. Dit begon toen ik klein was al met het maken van soepjes van plantjes uit de tuin. En door mijn vader werd kennis over vogels er al vroeg ingestampt. Volgens hem riep ik al op driejarige leeftijd: "Kijk een lepelaar!" En het klopte nog ook. Mijn interesse voor de natuur is altijd blijven hangen en is eigenlijk alleen maar groter geworden.

Diermanagement

Na het afronden van de havo op de Willem van Oranje in Oud-Beijerland wilde ik een vervolgopleiding gaan doen. Na het bezoeken van verschillende opleidingen sprong er steeds ééntje uit waar ik enorm enthousiast van werd: Diermanagement. Met mijn passie voor de natuur en interesses voor dieren paste dit goed en ben ik dit avontuur aangegaan. De opleiding volg ik op Hogeschool Van Hall Larenstein in Leeuwarden. Op dit moment zit ik in het tweede leerjaar en ben ik de oriën-

tatiestage aan het afronden bij HWL. Deze stage bestaat uit het meewerken binnen de afdeling terreinbeheer en het ontwikkelen van een stageproduct.

Stageproject:

meer gezoem op de begraafplaats!

In opdracht van HWL en gemeente Hoeksche Waard ben ik bezig met het schrijven van een adviesrapport. Voor het stageproject is gekozen om de focus te leggen op het verbeteren van de leefomgeving voor insecten op begraafplaatsen. Vaak zijn begraafplaatsen namelijk ideale ruimtes in de bebouwde kommen waar al veel biodiversiteit aanwezig is óf een geschikt leef-

vervolg volgende bladzijde

Bij HWL de ene dag voor de klas...

“Gewoon bijzonder, de Hoeksche Waard...”

Jan Plaisier

De Oeverlanden Hollands Diep is een bijzonder gebied. Aan de ene kant is het heel overzichtelijk en aan de andere kant ontzettend ruig. Dit afwisselende landschap heeft op mij een bijzondere aantrekkingskracht.

Langs het pad en de kreek, die door dit gebied lopen, staat een meerstammige wilg. Die heeft al meerdere keren mijn aandacht getrokken. Hij vormt met zijn mooi verdeelde takken een prachtig onderwerp om te schilderen. De kreek met de knotwilgen aan de overkant maken de compositie compleet. Ik had hem in het verleden al eens getekend en ook meerdere keren gefotografeerd.

Het is een bijzonder plekje dat het typische landschap van onze Hoeksche Waard in zich bergt. Veel inwoners van de Hoeksche Waard, maar ook van daarbuiten, genieten het hele jaar door van deze waardevolle omgeving. Alles bij elkaar een geschikt onderwerp voor deze uitgave van de Waardzegger.

Het was die dag mooi weer en ik heb de fiets gepakt en ben via de Oud Bonaventurasedijk naar de Oeverlanden gefietst. Dit was al een feest op zich. Onderweg kwam ik de eerste huiszwaluw tegen van dit jaar. Dat was weer leuk meegenomen.

gebied voor biodiversiteit gecreëerd kan worden. Deze plaatsen kunnen dienen als stapstenen in het netwerk van ecologisch beheerde natuurgebieden, dijken en kreek om deze ‘wegen’ voor de natuur te versterken. Samen met de ecooloog van de gemeente, Jan de Beck, kijk ik op welke begraafplaatsen mogelijkheden liggen. Deze kansen neem ik mee in mijn advies aan de gemeente. Mijn droom zou zijn dat we uiteindelijk samen met betrokkenen de handen uit de mouwen kunnen steken om het geadviseerde plan te realiseren.

Wat maak je mee als stagiaire bij HWL?

Naast dat ik met mijn stageproject bezig ben, ben ik met terreinbeheerders Chiel Visser en Gaëlle Cagé regelmatig op pad. Zo ben ik de ene dag met Chiel in natuurgebieden voor het nodi-

ge onderhoud en sta ik de volgende dag samen met Gaëlle voor de klas om aan kinderen natuurlessen te geven. Ook met vrijwilliger Dick van Houwelingen ben ik op pad geweest om mijn soortenkennis bij te spijkeren. Zo hebben we weidevogelonderzoek uitgevoerd, waarbij we Kievits- en grutto eieren opspeurden en wildcamera's controleerden. Daarnaast hebben we vallen geleegd om nachtvlinders, vissen en andere waterorganismen te determineren. Kortom, binnen HWL is geen dag hetzelfde én dat maakt het zo leuk!

Doen wat er wél kan

Door in deze sector uiteindelijk aan het werk te gaan, wil ik me inzetten voor het beschermen van wilde dieren en voor het herstel van biodiversiteit. Dit zodat ook mijn generatie in een leefbare omgeving de toekomst tegemoet

Bij aankomst op de locatie zag ik een fuut zich te goed doen in het lentezonnetje. Toen hij me in het vizier kreeg, wilde hij zich zo snel mogelijk uit de voeten maken. Maar dat ging niet zo makkelijk, het was echt tobben. Voor mij was het de eerste keer dat ik een fuut op de kant zag. Zo behendig als hij in het water is, zo log is hij op het land.

Tot mijn verbijstering zag ik dat de boom, die ik op het oog had, flink gehavend was. Door de storm van een aantal weken terug waren twee stammen afgebroken. Een treurig gezicht. Even dacht ik de boom van voor de storm vanaf een foto te schilderen. Maar bij nader inzien heb ik toch de huidige stand van zaken op papier gezet.

De zilveren kreek
omarmt het groene landschap.

E en kostbaar duo.

Geknakte stammen
ten dode opgeschreven
voor een nieuw leven.

De rij knotwilgen
staan keurig in het gelid.

De trots van de vriend.

kan gaan. Het is belangrijk dat iedereen zich hiervoor inzet.

Wat ik vanuit HWL meekrijg en eenieder ander wil meegeven, is dat ondanks de problemen omtrent biodiversiteit, we toch positief moeten blijven denken.

Kijk naar wat er wel kan en gewoon doen!

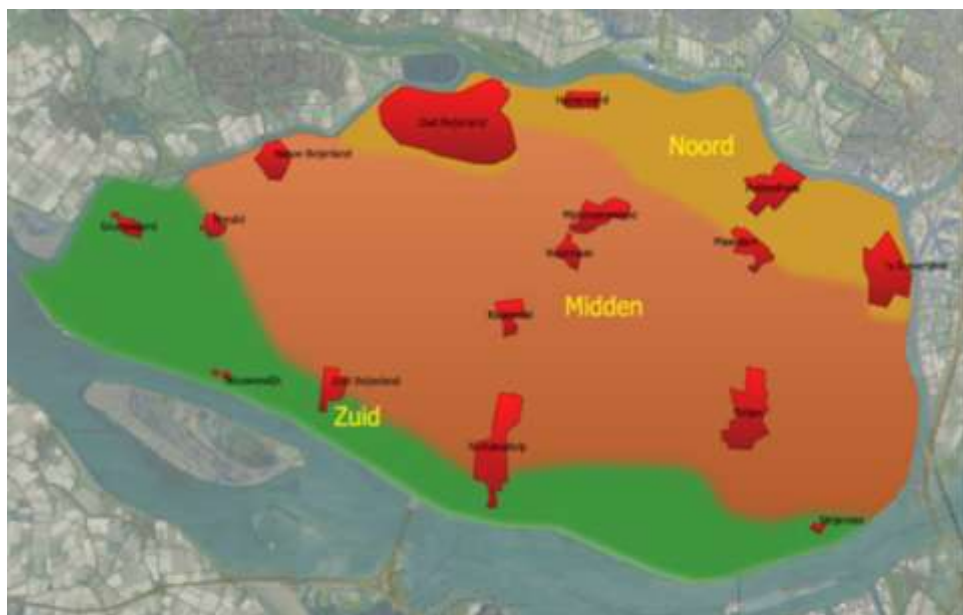

... een andere dag Kievitseieren zoeken...

Visie op ruimtelijke ontwikkeling van HW...

Martijn Verweijen (wg Planologie en Milieu)

Vereniging Hoeksche Waard Landschap (HWL) streeft ernaar de Hoeksche Waard te behouden als een nog redelijk gaaf landschappelijk geheel met de kernkwaliteiten openheid, dijken- en kreekstructuur en natuurlijke inrichting van bermen, taluds en kreekoevers. Om dit te waarborgen, schetst HWL de gewenste ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden. In eerdere ruimtelijke visies werd de Hoeksche Waard in drie ruimtelijke eenheden ingedeeld: Noord, Midden en Zuid. HWL sluit daarbij aan. HWL geeft met dit document een handvat voor een nadere uitwerking van de Omgevingsvisie.

De ruimtelijke eenheden

De eenheden Noord, Midden en Zuid van de Hoeksche Waard zijn niet scherp begrensd, maar lopen diffuus in elkaar over. De grens tussen Noord en Midden ligt nabij de N217. De zone rond de lijn Goudswaard – Strijensas vormt de overgang tussen Midden en Zuid. In tegenstelling tot de Omgevingsvisie handhaaft HWL graag de reeds lang gebruikte indeling in zones met verschillende ontwikkelaccenten.

Algemene uitgangspunten bij ontwikkelingen in de Hoeksche Waard:

- Natuur en (agrarisch) landschap dragen het aanzien van de Hoeksche Waard. Ruimtelijke ontwikkelingen en economische activiteiten dragen bij aan de vorming van een Natuurnetwerk Hoeksche Waard en gaan niet ten koste van natuur en landschap.
- Het bevoegd gezag ontwikkelt hiervoor een instrument en maakt dit onderdeel van de vergunningverlening
- De huidige ontsluitingen van de Hoeksche Waard zijn de maat voor

de ruimtelijke ontwikkelingen. Zo behoudt het eiland zijn karakter.

Noord

Hier is ruimte voor stedelijk-economische functies ontwikkeld in deelgebieden. Deze zijn van elkaar gescheiden door groenblauwe zones, waar natuur en natuurgerichte recreatie een plek kunnen krijgen. Landbouw blijft waar mogelijk aanwezig voor het behoud van de agrarisch landschappelijke identiteit.

Zo wordt voorkomen dat er een compact aaneengesloten bebouwingsbeeld ontstaat. Ruimte voor woningen is vooral te vinden bij Oud-Beijerland en 's-Gravendeel. Semi hoogbouw is hier mogelijk.

De oever van de Oude Maas wordt binnen- en buitendijks versterkt als natuurlijke afsluiting van de noord zone. De polder Buitenzomerlanden-Oost krijgt een natuur-recreatief karakter, waarbij uitzicht op de Oude Maas beeldbepalend blijft.

Midden

(In de Omgevingsvisie: Natuurlijk!Verbonden, de Oudste Landen, Binnenpret) Deze zone is bestemd voor circulair

agrarische activiteiten en voor verbrede landbouw en voor de verdere ontwikkeling van de groenblauwe dooradering (Natuurnetwerk Hoeksche Waard). Onder verbrede landbouw kunnen bedrijven met landbouw als hoofdfunctie worden verstaan met als mogelijke nevenfunctie (verblijfs-) recreatie, educatie, agrarisch onderzoek, boerderijwinkels, kleinschalige zorg en dagopvang. Organisatie van kleinschalige evenementen gekoppeld aan educatie en recreatie is mogelijk. In dit deelgebied liggen de grootste kansen voor het behalen van de acute doelen waterberging, waterkwaliteit en biodiversiteit langs kreek, taluds en bermen.

Het versterken van de groenblauwe dooradering is belangrijk voor de biodiversiteit, de belevingswaarde, het landschapsschoon en de landbouw en de verbinding tussen bestaande natuurkernen.

Beperkte woningbouw, passend bij de aard en schaal van de bestaande kernen is aanvaardbaar, hoogbouw niet. Aanwezige bedrijventerreinen bij de kernen zijn bedoeld voor kleinere lokaal werkende bedrijven.

Zuid

(in Omgevingsvisie: Hoeksche Delta)

Deze zone heeft deels dezelfde ontwikkelmogelijkheden als midden, maar maakt ook deel uit van het herstelplan deltanatuur en daarmee de binnen- en buitendijkse versterking van natuur. Met nieuwe bebouwing wordt terughoudend omgegaan, omdat op langere termijn polders grenzend aan het Haringvliet en Hollands Diep mogelijk nodig zijn voor (tijdelijke) wateropvang uit het achterland. De oeverzone blijft het deltakarakter behouden. Voor buitendijkse bebouwing is geen plaats, nieuwe binnendijkse bebouwing mag niet boven de dijk uitsteken. Bij Numansdorp kan sprake zijn van intensievere ontwikkeling met natuurgerichte recreatiemogelijkheden.

Specifieke ruimtegebruikers

1) *Hernieuwbare energie*

Nieuwe windturbineparken zijn niet gewenst. Geen zonneparken op agrarische gronden, in natuurgebied of op water met een NNN of Natura2000 status. Benut daken en bedrijf gerelateerde bestemmingen waarvoor het bevoegd gezag beleid ontwikkelt. In het overig landelijk gebied zouden zonneparken alleen gerealiseerd kunnen worden als er 30% permanente natuur aangelegd wordt, het landschappelijk verantwoord is en voldoende burgerparticipatie wordt gewaarborgd.

2) *Bos en erfbeplanting*

Nieuw bos alleen in de noordrand of bij dorpskernen. Erfbeplanting bij boerderijen en bedrijven is wenselijk.

3) *Landbouw*

Landbouw welke zich meer en meer richt op een biodiverse en symbiotische bedrijfsvoering door vermindering van chemische gewasbeschermingsmiddelen en kunstmeststoffen, door behoud en optimalisatie van akkerranden en door (her-)introductie van kleinschalige landschapselementen.

4) *Glastuinbouw*

De regel handhaven dat nieuwe volwaardige glastuinbouw bedrijven niet toegestaan zijn. Oud glas op landschappelijke waardevolle locaties saneren met ruimte-voorruimte-afscherming van assimilatieverlichting noodzakelijk.

5) *Infrastructuur*

De vorkenstructuur zo aanleggen dat biodiversiteit mee gekoppeld

kan worden en geen landschappelijk bijzondere waarden geschonden worden. Dijken waarbij nadruk ligt lintbebouwing, worden verkeers-luw gemaakt.

6) *Woningbouw*

Nieuwbouw voor eventuele overloop alleen bij Oud-Beijerland en in beperkte mate bij Numansdorp en 's-Gravendeel. Bij andere kernen alleen bouwen op dorpse maat en schaal. Het landelijk gebied blijft gevrijwaard van nieuwbouw.

7) *Landgoederen*

Landgoederen zijn in zeer beperkte mate aanvaardbaar mits deze geen afbreuk doen aan de openheid van het landschap, niet meer dan 30% bos bevatten, bijdragen aan streekgebonden natuur en openbaar toegankelijk zijn.

Ontwikkelrichting Hoeksche Waard

De Hoeksche Waard vormt vanuit de zuidrand van Groot-Rotterdam, de toegang tot de open Delta waar zij deel van uitmaakt.

Ontwikkelingen dienen, mede vanuit dat oogpunt, vooral gericht te zijn op behoud en versterking van landbouw, landschap, natuur en belevingswaarde van rust en ruimte. Wonen, werken, verkeer en hernieuwbare energie zijn integraal onderdeel van het landschap en hebben hun eigen dynamiek. Maar deze dynamiek mag niet ten koste gaan van de kwaliteit en identiteit van dat landschap. Integendeel, ontwikkelingen worden geacht bij te dragen aan behoud en versterking van deze kwaliteit en identiteit. De wijze waar hier aan moet worden vormgegeven, moet worden uitgewerkt in de vorm van een omgevingsverordening.

De status van Nationaal Landschap moet worden gekoesterd!

Toelichting:

De *Ontwikkelvisie van HWL is toegestuurd aan de gemeenteraad en het College. Op 10 mei j.l. is de visie gepresenteerd en toegelicht in de beeldvormende vergadering van de gemeenteraad. Vanaf 11 mei ligt de visie in documentvorm ook op Klein Profijt.*

De Omgevingsvisie waaraan in de HWL-visie gerefereerd wordt, is de Omgevingsvisie van de gemeente. Deze is op de website van de gemeente te vinden.

Jaarverslag ALV 31 maart

Ruud Horijon (bestuurslid)

Tijdens de jaarvergadering, die door een kleine 30 leden werd bezocht, bleek dat de vereniging - ondanks verminderde educatie-activiteiten en beperkte openstelling van NBC Klein Profijt door de Coronamaatregelen - toch financieel met een grote plus kon afsluiten!

Nieuwe website online

Als eerste concrete stap in de modernisering van HWL ging aan het slot van de ALV de geheel vernieuwde website hwl.nl online. De openingshandeling werd verricht door voorzitter Thijs Jasperse, geflankeerd door leden van de ICT werkgroep André Overweel en Herman van Eersel. De ICT werkgroep met de op de foto ontbrekende Aad Bruijnzeel heeft het afgelopen jaar de nieuwe website volledig in eigen beheer ontwikkeld. De komende tijd worden meer artikelen en functionaliteiten toegevoegd.

Jubileum geeft HWL nieuw élan

In vervolg op de vorige ALV van 17 november presenteerde voorzitter Thijs Jasperse een verder uitgewerkt plan met een visie om HWL een nieuwe impuls en een nieuw élan te geven voor de toekomst. Er wordt een ambitieus plan opgesteld om terug te kijken op de staat van natuur, landschap en milieu in 1973 in het oprichtingsjaar van HWL; de stand anno nu en een vergezicht: *hoe ziet HWL er in 2073 uit en wat moeten we beschermen en ontwikkelen?*

Bedoeling is bewoners, bedrijven en instellingen daarbij te betrekken. Dit in combinatie met duidelijk in het landschap zichtbare activiteiten zoals het takkenproject. En vooral ook een concrete visie op de toekomst. Er werd in de zaal hier en daar met bedenkingen gereageerd op de grote ambities, maar toch werd de opvatting van het bestuur gedeeld dat zonder ambities er geen toekomst is voor HWL en dat deze aanpak ondersteund wordt. Meer over het 50 jarig jubileum, zie afzonderlijk artikel elders in deze Waardzegger.

Door het zojuist onder applaus gekozen nieuw bestuurslid en penning-

meester, Peter Vos, werd de begroting voor 2022 gepresenteerd. Onderdeel hiervan is een investering van € 60.000,- voor bovengenoemde jubileumactiviteiten en een impuls voor noodzakelijke ICT vernieuwing, ondersteuning voor bestuur, educatie en communicatie. De investering wordt betaald van het positieve resultaat van 2021. De bedoeling is dat deze extra impulsen ook leiden tot een beter functionerende vereniging en meer leden. En natuurlijk nieuwe vrijwilligers!

Jaarverslag

Het tijdens de ALV gepresenteerde jaarverslag 2021 laat zien dat ondanks Corona weer een indrukwekkende hoeveelheid werk is verzet dat uitgebreid is beschreven en voorzien van prachtige foto's. Het jaarverslag is digitaal te raadplegen op hwl.nl

Minicursus Dagvlinders

Foto: Marion Kunst

Welke dagvlinders zijn er in de Hoeksche Waard? Hoe herken je ze? Wat is hun levenscyclus?

Voor wie nieuwsgierig is naar het antwoord op deze vragen organiseert het Hoekschewaards Landschap (HWL) de minicursus

“Dagvlinders voor beginners”.

De minicursus bestaat uit een theorie-avond en een excursie.

De kosten bedragen € 10 voor leden en € 12,50 voor niet-leden.

Voor aanmelding of nadere informatie kunt u contact opnemen met Ton Schilperoord:

ton.schilperoord@outlook.com

De theorie-avond is op donderdag 7 juli 2022 van 19.30 - 22.00 uur in natuurbezoekerscentrum Klein Profijt (Zalmpad 11, Oud-Beijerland).

De excursie is op zaterdag 9 juli 2022 van 13.00 - 15.00 uur, locatie: Mijl- en Nieuwlandse Bos (parkeerterrein: vanuit Puttershoek via de Molendijk, vervolgens links afslaan ter hoogte van Molendijk 67, 's-Gravendeel).

borreluurtje

Alleen voor HWL-leden

Elke **derde vrijdag** van de maand is er in Klein Profijt, van **15-17 uur**, een HWL-borreluurtje, waarbij de eerste consumptie voor rekening van HWL is! De vrijdagen zijn: **17 juni, 15 juli en 19 augustus**. Kom gezellig langs!

PERSBERICHT

Een week in de wereld van de insecten.

Van 3 juli t/m 9 juli 2022 organiseert de KNNV een [studieweek Insecten](#) in Gorssel. Voor natuurliefhebbers die zich een week in de wereld van de insecten willen verdiepen, is dit een uitgelezen kans. Hiervoor worden excursies, experimenteren in het veld en korte lezingen georganiseerd. Deze week is bedoeld voor mensen die nog niet veel weten maar wel geïnteresseerd zijn in insecten en daar ervaring mee op willen doen. Bij de studiereis is een starterskit inbegrepen. Een week waar een actieve houding van de deelnemers wordt verwacht.

Vraag informatie aan via secretaris@arc.knnv.nl o.v.v. studiereis Insecten.

Met deze studieweek krijgen de deelnemers:

- inzicht en ervaring in de diverse groepen van insecten
- inzicht in rol van insecten in de Nederlandse natuur

En gaan:

- ervaring opdoen met vangstmethoden
- ervaring opdoen in diverse land- en waterbiotopen
- ervaring opdoen met het fotograferen van insecten
- ervaring opdoen met waarneming.nl / Obs Mapp

De dagen zijn gevuld met excursies in verschillende biotopen en instructies over verschillende vangmethoden. Verschillende groepen insecten komen voorbij en de eerste stappen in het determineren worden gezet.

De standplaats is de Stayokay in Gorssel (Gelderland), een Noors jachthuis dat de koning van Noorwegen aan koningin Wilhelmina heeft geschonken. We slapen op 4-persoonskamers. De Stayokay ligt circa vijf kilometer ten oosten van bebouwde kom van Gorssel in de kring van Dorth. De gebieden die bezocht worden: de Gorsselsche heide, landgoed Dorth, een biologisch groentetuin, de Dortherbeek en de directe omgeving van de Stayokay. Hier is een gevarieerd aanbod van planten, struiken en bomen die de nodige insecten herbergen en die het verschil tussen natuur- en cultuurlandschap laten ervaren. Het verplaatsen gaat lopend en per fiets.

Wat is en doet de KNNV

KNNV staat voor Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging. Een vereniging waarvan de leden zich bezighouden met natuurstudie, natuureducatie en natuurbescherming. Om deze doelen in te vullen, worden er activiteiten georganiseerd zoals inventarisaties, excursies, lezingen, cursussen en natuurbeschermingsactiviteiten en laat men zijn stem horen bij landinrichtingsplannen of bedreigde natuurgebieden. Ook steekt men de handen uit de mouwen als het gaat om bijvoorbeeld het knotten van wilgen en het begeleiden van de paddentrek. Er zijn in Nederland ruim 50 verspreide afdelingen, werkgroepen en commissies die op landelijk niveau activiteiten ontwikkelen. Meer informatie is te vinden op de website: www.knnv.nl

Foto: KNNV

Joops PRIKBORD

Elke derde vrijdag
borreluur in Klein
Profijt! (vanaf 15.00 uur,
alleen voor HWL-leden)

Voor de meest recente
informatie kijken op
www.hwl.nl

deadline kopij inleveren!
31 juli (herfstnummer)
Verwachte uitgifte rond
1 september!

Gratis!!

Abonnement op HWL-
nieuwsberichten!
Aanmelden op hwl.nl/contact

Ja..! Noteert U even..!

TAPIJT- & MEUBILAIR REINIGING

ALLES VLOT WEER SPIC & SPAN

Reiniging van tapijt en karpetten, schoonmaak van stoelen, gordijnen, enz.
Ook verhuur van schoonmaakmachines!

Mobiele Stoomcleaning M.K. Tuk

Walewegje 28 - 3291 AW - Strijen
tel 078-674 2850 / 06-511 80 985
mennotuk49@gmail.com

Kerkstraat 2, 3291 AL Strijen
www.siemwoningstoffering.nl
info@siemwoningstoffering.nl
061 9346085

Voor alle facetten van veiligheid en dienstverlening
ten behoeve van ondernemers op bedrijventerreinen.

www.parktrust.nl

De Hoekse Bijenkorf

**puur natuurlijke honing
uit eigen streek
koud geslingerd**

- In- en verkoop van honing
- Keurmeester
- Specialist bijenproducten
- Verhuur bijenvolken voor bestuiving

- Streek- en puurmarkten
- Verkoop van pro polis producten
- Certificaat erkend streekproduct
- Workshops
- Zwermverwijdering

Imker **FLIP WOLS** info@dehoeksebijkorf.nl

06-21818946 Nassaulaan 140 3297BJ Puttershoek

www.dehoeksebijkorf.nl/

QUADRAAT

QUALITY PRINTING

- Huisstijl
- Promotie
- Verpakkingen
- Presentatie, displays
- Signing
- Stickers, labels
- Direct mail
- Buitenreclame
- Bedrijfs- en winkelinrichting
- Specials op hout, metaal, kunststof

WWW.QUADRAAT.NL

Jon van der Heijdenstraat 25 | 3281 LZ Oud-Beijerland | 0180 81 72 33 | info@quadraat.nl

HW
werkt!
Werk voor iedereen

DOMINIKQ
MEUBELSTOFFEERDERIJ

Röntgenstraat 10 - 3261 LK - OUD-BEIJERLAND
T 0186-621 430 - **Whatsapp** 0186-621 430
info@dominikq.nl www.dominikq.nl

capili

Molendijk 17
3262 AH Oud-Beijerland
T: (0186) 612 227
www.capili.nl
(24/7 online afspraak maken)

Zes dagen per week geopend en
op vrijdagavond.

hart
voor **REGELEN**

Deze zomer genieten van een
opgeruimde schuur, garage,
zolder of caravan?

Laat mij het regelen!

Tel: 06 13193313
Mail: m.denboer@hartvoorregelen.nl

Een bijzonder streekproduct!
HOEKSCHE ZUIVEL

De lekkerste zuivel direct van
de boer met de smaak
van 'vroeger'.

Zwanegatsedijk 1A, 3299 LT Maasdam
06-2824 8040 | info@hoekschezuivel.nl

PROEF & ERVAAR!

HOEKSCHEZUIVEL.NL